

Warszawa, dnia 24 lutego 2010 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI

Prezydencja szwedzka – wymiar parlamentarny

PREZYDENCJA SZWEDZKA W UE W 2009 R.

Prezydencja szwedzka w UE trwała 6 miesięcy w drugim półroczu 2009 r. Formalnie biorąc Prezydencji przewodził rząd, ale był w nią także zaangażowany szwedzki parlament Riksdag. Riksdag był gospodarzem wielu konferencji. Ponadto szwedzki parlament wraz z Parlamentem Europejskim zorganizował w Brukseli liczne konferencje z udziałem przedstawicieli parlamentów krajów członkowskich UE.

COSAC

Największą konferencją zorganizowaną w Riksdagu była konferencja COSAC, która odbyła się na początku października. W spotkaniach COSAC uczestniczyła Komisja Riksdagu ds. UE.

Spotkania przewodniczących komisji

Przewodniczący Komisji ds. Finansów, Sprawiedliwości, Spraw Zagranicznych, Obrony, Środowiska Naturalnego i Rolnictwa Riksdagu jesienią ubiegłego roku byli gospodarzami licznych spotkań. Wszystkie spotkania odbyły się w Riksdagu, za wyjątkiem jednego, Komisji Spraw Zagranicznych, które odbyło się w Visby na wyspie Gotland. Uczestnicy tych spotkań prowadzili dyskusje na różne tematy, nie podejmując jednak żadnych konkretnych decyzji.

Zorganizowano także konferencję na temat równości płci w parlamencie. W tym przypadku organizatorem była parlamentarna Komisja Rynku Pracy.

Tematyka spotkań

Podczas wspomnianych konferencji podejmowano tematy związane z celami szwedzkiej prezydencji. Były to:

- przeprowadzenie UE przez kryzys finansowy i gospodarczy,
- kwestie związane z bezrobociem w Europie,
- kontynuowanie starań na rzecz zwalczania skutków zmian klimatycznych,
- rozwijanie i umacnianie współpracy w gronie państw europejskich w sprawach sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w ramach tzw. Programu Sztokholmskiego,
- przyjęcie strategii UE dotyczącej Morza Bałtyckiego, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ochrony środowiska, co ma na celu zwiększenie konkurencyjności regionu,
- kontynuowanie pracy w dziedzinie europejskiej polityki sąsiedztwa i rozszerzenia UE,
- podejmowanie dalszych wysiłków na rzecz wzmocnienia roli UE jako globalnego „aktora” w zakresie pokoju, rozwoju, demokracji i praw człowieka.

Profesjonalizm i otwartość

Ambicją Riksdagu było, aby spotkania charakteryzowały się profesjonalizmem i otwartością, miłą, ale nienarzucającą się gościnnością wobec zaproszonych, otwartością i wolą prowadzenia dialogu oraz świadomością znaczenia kwestii związanych z ochroną środowiska.

Kontakty pomiędzy parlamentami narodowymi krajów członkowskich UE

Kontakty pomiędzy parlamentami narodowymi krajów UE w ciągu minionych kilku lat uległy zacieśnieniu. Spotkania pomiędzy ich reprezentantami organizowane były celem wymiany doświadczeń i informacji lub też w celu przedyskutowania aktualnych problemów politycznych UE. Szwedzki parlament Riksdag aktywnie uczestniczył w tych spotkaniach.

Współpraca pomiędzy parlamentami narodowymi rozwija się na wielu poziomach i przybiera różnorakie formy. Każdego roku przewodniczący parlamentów narodowych spotykają się na Konferencji Przewodniczących Parlamentów Krajów Unii Europejskiej. Podczas konferencji w 2004 r. przyjęto główne założenia współpracy pomiędzy parlamentami narodowymi oparte na propozycjach przedstawionych przez grupy robocze pod przewodnictwem przewodniczącego Riksdagu, Bjorna von Sydowa.

Parlamenty narodowe krajów UE współpracują także w ramach elektronicznej wymiany informacji i dokumentacji, znanej pod nazwą IPEX (Międzyparlamentarna Wymiana Informacji w Sprawach UE).

Spotkania pomiędzy komisjami parlamentarnymi a organami UE

Wiele konferencji odbywa się w ramach spotkań pomiędzy komisjami parlamentów narodowych krajów członkowskich UE. Spotkania odbywają się na przykład pod patronatem przewodniczących komisji spraw zagranicznych poszczególnych parlamentów lub z inicjatywy członków komisji ds. rolnictwa. Istnieją też stałe możliwości współpracy pomiędzy parlamentarzystami, w ramach których omawiają analogiczne tematy.

Komisja Riksdagu ds. Unii Europejskiej utrzymuje stałe kontakty z analogicznymi komisjami pozostałych parlamentów krajów UE. Komisje ds. UE poszczególnych parlamentów narodowych spotykają się raz na pół roku w ramach COSAC, w skład którego wchodzi również posłowie do Parlamentu Europejskiego.

Komisja ds. Unii Europejskiej Riksdagu

Rząd szwedzki jest zobowiązany do konsultowania z Riksdagiem kwestii związanych z Unią Europejską. Konsultacje te oznaczają, że rząd i Riksdag omawiają strategię działania Szwecji w Unii Europejskiej. Rząd prowadzi konsultacje z komisjami parlamentarnymi oraz z Komisją Parlamentarną ds. UE, która ma tu znaczenie szczególne.

Parlamentarna Komisja ds. UE ma taką samą strukturę jak pozostałe komisje parlamentarne, ma tyle samo członków i analogiczną reprezentację poszczególnych partii politycznych. Członkowie Komisji ds. UE są również członkami innych komisji. Możliwość zastąpienia, w razie posiedzenia komisji, jednego członka Komisji ds. UE członkiem innej komisji, którego zakres odpowiedzialności pokrywa się z właśnie diskutowaną problematyką sprawia, że śledzenie prac pozostałych komisji w sprawach dotyczących Unii Europejskiej jest łatwiejsze dla Komisji ds. Unii Europejskiej.

Jednakże Komisja ds. UE nie ma tych samych celów, co pozostałe komisje. Sprawą najważniejszej wagi są tu konsultacje z rządem, których celem jest wypracowanie szwedzkiego stanowiska przed spotkaniem się w ramach Rady Unii Europejskiej.

Ma to miejsce niezależnie od tego, jakich dziedzin polityki mają dotyczyć zbliżające się spotkania.

Udział ministrów w posiedzeniach Komisji ds. UE

Komisja ds. UE spotyka się raz na tydzień. W spotkaniach tych biorą udział ci ministrowie, którzy w kolejnym tygodniu będą uczestniczyć w posiedzeniu (posiedzeniach) Rady Unii Europejskiej. W skład Rady Unii Europejskiej wchodzi przedstawiciele rządów krajów członkowskich.

Ministrowie szwedzkiego rządu przedstawiają członkom Komisji ds. UE proponowane cele polityczne Szwecji, które powinny być rozpatrzone podczas obrad Rady Unii Europejskiej. Następnie w gronie Komisji ds. UE odbywa się dyskusja nad propozycjami rządu. Przewodniczący Komisji dokonuje podsumowania opinii przedstawionych przez poszczególnych uczestników dyskusji.

Oczekuje się, że rząd weźmie pod uwagę rekomendacje Parlamentarnej Komisji ds. UE. Jeżeli tego nie będzie czynił, narazi się na krytykę ze strony Riksdagu, a w skrajnym przypadku na wotum nieufności ze strony Izby.

Komisje Riksdagu

Jednym z podstawowych celów Riksdagu jest podejmowanie decyzji. Istnieje 15 komisji parlamentarnych, których celem jest potwierdzenie, że wszystkie kwestie stanowiące przedmiot pracy parlamentu zostały szczegółowo rozważone przed podjęciem jakichkolwiek decyzji. W Riksdagu funkcjonuje ponadto Komisja ds. UE. Rząd powinien konsultować się z Komisją ds. Unii Europejskiej przed spotkaniami z Radą Unii Europejskiej w celu ustalenia stanowiska jakie powinna przyjąć (reprezentować) Szwecja odnośnie różnych zagadnień polityki Unii.

Decyzje podejmowane w Unii Europejskiej są implementowane do szwedzkiej legislacji. Dlatego też komisje parlamentarne są zobligowane do monitorowania aktywności Unii Europejskiej w ramach obszarów zainteresowania i celów działania komisji. Projekty aktów pochodzące od członków rządu i Riksdagu związane ze współpracą z UE są podejmowane przez komisje odpowiedzialne za dany zakres działania. I tak np. sprawami podatkowymi zajmuje się Komisja Podatkowa. Komisje interesują się inicjatywami ustawodawczymi pochodzącymi z UE na wczesnym etapie i zajmują się nimi aż do czasu podjęcia decyzji przez Unię Europejską. Chodzi tu w szczególności o zaznajamianie się z Białymi i Zielonymi Księgami Komisji Europejskiej lub o inne ważne dokumenty UE – komisje formułują stanowiska w konkretnych kwestiach.

Komisje przedstawiają swoje propozycje, które stanowią punkt wyjścia dla Riksdagu. Komisje z uwagą śledzą zmiany decyzji podejmowanych przez Riksdag, podejmują prace analityczne i przygotowują rozwiązania na przyszłość.

Co więcej, komisje są odpowiedzialne za analizy propozycji pochodzących z UE oraz są zobowiązane do przygotowywania stanowisk oceniających dokumenty UE. Rząd od czasu do czasu prowadzi dialog z komisjami na temat obszarów zainteresowania i odpowiedzialności

poszczególnych komisji. Komisje monitorują realizację propozycji zgłaszanych przez UE, biorąc za punkt wyjścia zasadę subsydiarności, w związku ze wskazaniem, które z podjętych decyzji są najbliższe obywatelom.

Każda komisja parlamentarna ma 17 członków, którzy reprezentują partie polityczne zgodnie z proporcjami ich udziału w parlamencie. Oznacza to, że silniejsze partie są reprezentowane przez większą liczbę członków komisji niż słabsze. Posłowie do Riksdagu poświęcają bardzo wiele czasu na pracę w komisjach.

W Riksdagu obecnych jest siedem partii politycznych, które zwykle różnią się co do tego, jakie koncepcje polityczne powinny być lansowane przez Szwecję w ramach UE. Podczas konsultacji prowadzonych pomiędzy rządem a Komisją ds. UE, rząd dyskutuje z Riksdagiem na temat linii politycznej deklarowanej przez Szwecję w kontekście ustaleń przyjętych przez UE i spotkań w gronie Rady Unii Europejskiej. Oczekuje się, że rząd monitoruje stanowisko Komisji.

Komisja ds. UE liczy 17 członków, którzy reprezentują poszczególne partie polityczne według tego samego klucza jak w pozostałych komisjach.

Traktat z Lizbony a Riksdag

Po długim okresie niepewności Traktat z Lizbony wszedł w życie ostatecznie 1 grudnia 2009 roku. Jednym z *novum* traktatu jest perspektywa zwiększenia roli parlamentów narodowych. Ale co to konkretnie oznacza dla szwedzkiego parlamentu?

Nikt nie zakłada, że Unia Europejska będzie się zajmować szczegółami. Pierwszoplanową ideą było zawsze, aby decyzje były podejmowane „jak najbliżej” obywateli, których dotyczą.

Istotną zmianą jest to, aby Riksdag, działając wspólnie z parlamentami krajowymi pozostałych krajów członkowskich UE, dokonywał analizy wspólnotowych projektów aktów prawnych pod kątem ich zgodności z zasadą subsydiarności.

Sprawdzian subsydiarności

Riksdag, po otrzymaniu z UE projektu aktu prawnego, kieruje go do odpowiedniej komisji, która będzie badać, czy nie pozostaje on w sprzeczności z zasadą subsydiarności. Jeśli wszyscy członkowie komisji stwierdzą, że nie pozostaje on w sprzeczności z zasadą subsydiarności, wówczas protokół z posiedzenia komisji w tej sprawie zostaje niezwłocznie przekazany Izbie.

Jeśli co najmniej pięciu członków komisji uzna, że projekt aktu prawnego otrzymanego z Komisji Europejskiej pozostaje w sprzeczności z zasadą subsydiarności, to mogą się domagać, by komisja wystosowała oświadczenie w danej sprawie i skierowała je do Izby z wyjaśnieniem na czym polega sprzeczność ze wspomnianymi zasadami. Następnie cała Izba wypracowuje własną ocenę dotyczącą przedstawionego stanowiska.

Co się dzieje, jeśli większość członków komisji stwierdzi, że projekt aktu prawnego pozostaje w sprzeczności z zasadą podejmowania decyzji jak najbliżej obywateli, których one dotyczą? W takich przypadkach komisja przedstawia swoją opinię w formie oświadczenia adresowanego do Riksdagu, która jest poddawana pod głosowanie. Jeśli Riksdag poprze stanowisko komisji i stwierdzi, że proponowany akt prawny pozostaje w sprzeczności z zasadą subsydiarności, to stanowisko to zostaje przekazane organowi, którego autorstwa jest projekt, najczęściej Komisji Europejskiej.

Parlamenty narodowe nie zajmują się kontrolą zgodności wszystkich projektów aktów prawnych pochodzących z UE. Zgodnie z postanowieniami Traktatu Lizbońskiego kontrola ta nie obejmuje spraw celnych, regulacji dotyczących konkurencji, unii monetarnej i handlu. Kraje członkowskie przekazały w tej kwestii wszystkie kompetencje Unii Europejskiej. Zasadę subsydiarności stosuje się do projektów rozwiązań legislacyjnych, obejmujących dziedziny, w których zarówno Unia, jak i państwa członkowskie są upoważnione do uchwalania przepisów prawnych – są to obszary takie jak rynek wewnętrzny, środowisko naturalne, energetyka oraz wolność i bezpieczeństwo.

Nie ma czerwonych kartek

Ile projektów aktów prawnych przedstawia Komisja Europejska każdego roku? To się zmienia, ale generalnie można powiedzieć, że ok. 220-270. Jedynie ok. jedna trzecia tych projektów może być oceniana przez parlamenty krajowe krajów członkowskich UE pod kątem zgodności z zasadą subsydiarności.

Thomas Larue, który jest sekretarzem Komisji Konstytucyjnej uważa, że największą liczbę projektów do rozpatrzenia otrzymują Komisja Środowiska Naturalnego i Rolnictwa, Komisja Transportu i Komunikacji oraz Komisja Przemysłu i Handlu. Thomas Larue stwierdza: „Nawet, jeśli Komisja Europejska twierdzi, że nie będzie wliczała okresu czterech tygodni sierpnia do ośmiotygodniowego terminu rozpatrywania projektów, konieczne było opracowanie procedur pracy umożliwiających nam rozpatrzenie projektów, które wpływają w lecie”.

Czy jeden parlament może uniemożliwić przyjęcie proponowanej ustawy? Nie, jedno państwo samodzielnie nie może tu dać czerwonej kartki. Jednakże jeśli kilka państw zgłosi, że projekt pozostaje w sprzeczności z zasadą subsydiarności, to wówczas Komisja może być zmuszona do jego ponownego rozważenia. Jeśli natomiast większość parlamentów odrzuci projekt, to wówczas, w pewnych przypadkach, Rada Unii Europejskiej lub Parlament Europejski są upoważnione do jego odrzucenia.

Charlotte Rydel, która jest koordynatorem ds. UE zwraca uwagę, że grupa wysokich urzędników z Riksdagu została wyznaczona do dokonania oceny, w jaki sposób Traktat z Lizbony wpłynie na funkcjonowanie Izby i pracę komisji parlamentarnych.

Traktat Lizboński przedmiotem spotkania przewodniczących parlamentów

Rola parlamentów narodowych w Unii Europejskiej jest tak istotna, że przewodniczący parlamentów zgodzili się co do konieczności zorganizowania w parlamencie szwedzkim dodatkowej konferencji 12 grudnia 2009 r. Gospodarzem i przewodniczącym konferencji był przewodniczący Riksdagu, Per Westerberg. Poza problematyką związaną z subsydiarnością, na spotkaniu omawiano także zasady organizowania w przyszłości współpracy międzyparlamentarnej. Chodziło na przykład o to, jak często i w jakich ramach mają się spotykać przedstawiciele parlamentów?

Zgodnie z nowym traktatem, parlamenty będą uczestniczyć w monitorowaniu pracy Europejskiego Urzędu Policji - Europolu oraz wpływać na funkcjonowanie Europejskiego Zespołu ds. Współpracy Sądowej w UE - Eurojustu. W jaki sposób zostaną osiągnięte te cele? To też było przedmiotem dyskusji podczas konferencji.

Załącznik:

List przewodniczącego Riksdagu, Pera Westerberga do przewodniczących parlamentów krajów Unii Europejskiej

Przewodniczący Riksdagu
Sztokholm, 29 lutego 2009 r.

Szanowni Przewodniczący, Szanowni Koledzy

W drugiej połowie 2009 r. Szwecja obejmie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej.

Podczas szwedzkiej prezydencji Riksdag będzie gospodarzem międzyparlamentarnych spotkań, których tematyka będzie związana z priorytetami szwedzkiej prezydencji. W związku z tym spodziewamy się dyskusji na temat *polityki związanej z ochroną środowiska naturalnego i zmian klimatycznych, stabilności finansów, strategii związanej z Morzem Bałtyckim oraz z Programem Sztokholmskim*. Ten ostatni związany jest częściowo z programem walki z przestępczością. Jedno ze spotkań będzie poświęcone kwestii *zrównania szans* kobiet i mężczyzn.

Miejscem spotkań będą gmachy Riksdagu w Sztokholmie, za wyjątkiem spotkania przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych, które odbędzie się w Visby na wyspie Gotland.

Spodziewamy się także, że podczas trwania szwedzkiej prezydencji, zorganizujemy spotkania parlamentarzystów z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego. Więcej informacji na temat tych spotkań prześlemy w późniejszym terminie.

Korzystam z okazji, by poinformować Państwa, że doroczna *Konferencja Przewodniczących Parlamentów Krajów Unii Europejskiej 2010* odbędzie się w Sztokholmie w dniach 14-15 maja. Ponadto planuję zaprosić aktualną powiększoną trojkę Przewodniczących Parlamentów Krajów UE do Sztokholmu na 8 lipca 2009 r.

Będę zaszczycony możliwością powitania przedstawicieli Państwa parlamentu na spotkaniach wyszczególnionych na załączonej liście.

Zaproszenia na spotkania oraz dalsze szczegółowe informacje co do tematów spotkań, które ułatwią wytypowanie konkretnych członków komisji w poszczególnych parlamentach zostaną przesłane w stosownym terminie. Wszelkie informacje związane ze wspomnianymi spotkaniami są dostępne również na stronach kalendarium IPEXu oraz na stronie internetowej Riksdagu (www.riksdagen.se).

Z wyrazami szacunku
Per Westerberg
Przewodniczący Riksdagu

Wykaz spotkań organizowanych przez parlament szwedzki podczas trwania Prezydencji szwedzkiej w Unii Europejskiej

Data / Temat	Gospodarz
5-6 lipca <i>COSAC – Spotkanie przewodniczących</i>	<i>Przewodniczący Komisji ds. UE</i>
6-7 września <i>Stabilność finansów publicznych, ekonomiczne aspekty zmian klimatycznych</i>	<i>Przewodniczący Komisji Finansów</i>
6-8 września <i>Morze Bałtyckie i jego obszary przybrzeżne, bieżące kwestie polityki zagranicznej</i>	<i>Przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych</i>
27-28 września <i>Zniszczenia w zasobach leśnych, zmiany klimatyczne</i>	<i>Przewodniczący Komisji Środowiska Naturalnego i Rolnictwa</i>
4-6 października <i>COSAC XLII spotkanie</i>	<i>Komisja ds. UE</i>
11-12 października <i>Analiza kwestii związanych z bezpieczeństwem prawnym oraz przestępczością zorganizowaną ze szczególnym uwzględnieniem handlu ludźmi</i>	<i>Przewodniczący Komisji Sprawiedliwości</i>
8-9 listopada <i>Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony</i>	<i>Przewodniczący Komisji Obrony</i>
13-14 listopada <i>Warunki dla równego udziału kobiet i mężczyzn w życiu politycznym i w pracy</i>	<i>Przewodniczący Komisji Rynku Pracy (odpowiedzialny za kwestie związane z równością szans)</i>

Informacja na temat konferencji zorganizowanej w Rigstagu w dniach 11-12 grudnia 2009 r. na temat przygotowań do Traktatu z Libony

Uwagi wstępne

1. W październiku przewodniczący szwedzkiego parlamentu, Rigstagu, Per Westerberg, jako aktualny przewodniczący Konferencji Przewodniczących Parlamentów krajów Unii Europejskiej, zainicjował dodatkową konferencję Przewodniczących Parlamentów Krajów Unii Europejskiej. Inicjatywa ta spotkała się z przychylnym przyjęciem niezbędnej większości.
2. Konferencja odbyła się w Sztokholmie w dniach 11-12 grudnia 2009 r. W konferencji wzięli udział przewodniczący (lub ich przedstawiciele) trzydziestu siedmiu Izb krajów członkowskich Unii Europejskiej, oraz przewodniczący Parlamentu Europejskiego. Obecni byli także przewodniczący parlamentów trzech krajów kandydujących do UE.
3. Wprowadzenie do konferencji zatytułowanej *„Przygotowując się do Traktatu Lizbońskiego – następstwa dla parlamentów narodowych oraz dla współpracy pomiędzy Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi”* wygłosił przewodniczący Westerberg
4. Następnie rozpoczęła się dyskusja odbywająca się w swobodnej, nieformalnej atmosferze, prowadzona w trzech grupach roboczych. Grupom roboczym przewodniczyli: Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Bernard Accoyer, przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego oraz Francis Delpérée, senator Senatu Belgii. We wszystkich trzech grupach dyskutowano na następujące tematy:
  - Procedury i ich znaczenie w celu przyspieszenia wymiany informacji oraz bliższe poznanie problematyki europejskiej, szczególnie w aspekcie zasady subsydiarności, na przykład poprzez skuteczne korzystanie, jakie daje IPEX oraz dzięki roli przedstawicieli parlamentów narodowych obecnych w Brukseli.
  - Procedury i ich znaczenie w celu koordynowania spotkań międzyparlamentarnych i innych form aktywności.

Na podstawie informacji ze strony internetowej parlamentu szwedzkiego, poświęconej Prezydencji szwedzkiej w UE - <http://www.riksdagen.se>

Opracowanie:

Szczepan Woronowicz

Dział Analiz i Opracowań Tematycznych